

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **LEMITECH s. r. o.**, se sídlem Morašice 7, zastoupen JUDr. Milanem Jelínkem, advokátem se sídlem Sokolovská 49/5, Praha 8, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2019, č. j. 20888/19/5300-22422-712600, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích ze dne 20. 9. 2019, č. j. 52 Af 44/2019 - 31,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Hradci Králové - pobočce v Pardubicích (dále jen „krajský soud“) se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce proti dodatečným platebním výměrům na daň z přidané hodnoty za zdaňovací období leden – prosinec 2013.

[2] Krajský soud napadeným usnesením řízení o žalobě zastavil, neboť žalobce ve lhůtě stanovené soudem nezaplatil soudní poplatek za žalobu. Usnesení, kterým krajský soud žalobce vyzval k zaplacení soudního poplatku ve lhůtě 15 dnů, bylo žalobci doručeno dne 29. 8. 2019 (čtvrtek), stanovená lhůta pro zaplacení soudního poplatku tak uplynula dne

13. 9. 2019 (pátek). Žalobce zaplatil soudní poplatek bankovním převodem, částka soudního poplatku byla připsána na účet krajského soudu až dne 16. 9. 2019. Pojem „zaplacení“ je dle krajského soudu nutno vykládat ve smyslu hmotněprávním, tj. povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet soudu. Z hlediska včasnosti splnění poplatkové povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu. K tomu došlo v případě žalobce až dne 16. 9. 2019, tedy po marném uplynutí stanovené lhůty.

II. Obsah kasační stížnosti

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Uvádí, že dne 13. 9. 2019 zadal platbu prostřednictvím internetového bankovníctví, k připsání částky na účet soudu však došlo až dne 16. 9. 2019. Stěžovatel namítá, že napadené usnesení je nezákonné, neboť krajský soud pominul ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), podle něhož soud pro nezaplacení poplatku řízení nezastaví, pokud již začal jednat o věci samé. Ve správním soudnictví, kde se velká část sporů rozhoduje bez nařízení jednání, lze předpokládat, že se soud s věcí seznámí a začne se jí meritorně zabývat ještě před nařízením jednání. Dle stěžovatele soud začíná o věci jednat učiněním prvního procesního úkonu, který nesouvisí se zajišťováním podmínek řízení. Takovým úkonem je i výzva k vyjádření, zda stěžovatel souhlasí s rozhodnutím věci samé bez jednání, kterou krajský soud stěžovateli zaslal. Příliš restriktivní výklad § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích by vedl k porušení práva stěžovatele na přístup k soudu.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[4] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přípustná. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[5] Po posouzení obsahu kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost **není** důvodná.

[6] V dané věci není sporné, že lhůta stanovená krajským soudem k zaplacení soudního poplatku uplynula v pátek dne 13. 9. 2019 a částka soudního poplatku byla připsána na účet krajského soudu až v pondělí dne 16. 9. 2019, třebaže stěžovatel dle vlastních tvrzení zadal příkaz k úhradě bankovním převodem již dne 13. 9. 2019.

[7] Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích *nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně*

může soud určit lhůtu kratší. Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřiblíží.

[8] K otázce, kdy je v případě placení bankovním převodem soudní poplatek dle tohoto ustanovení zaplacen, je rozhodovací praxe soudů jednotná. Judikatura nedoznala změn ani novou právní úpravou účinnou od 30. 9. 2017, podle níž již zmeškání lhůty k zaplacení soudního poplatku nelze zhojit jeho zaplacením nejpozději dnem právní moci rozhodnutí, kterým soud pro nezaplacení poplatku řízení zastaví.

[9] Nejvyšší správní soud konstantně zdůrazňuje, že povinnost uhradit soudní poplatek je splněna až okamžikem připsání peněžní částky na účet příslušného soudu, který žalobce vyzval k jeho úhradě. Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu poukáže (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet příslušného soudu (srov. rozsudek ze dne 28. 3. 2018, č. j. 8 Afs 37/2018 - 51). Stejně se k dané otázce vyslovil i Nejvyšší soud, podle něhož „*je-li tedy soudní poplatek placen bezhotovostním převodem, splní poplatník poplatkovou povinnost až okamžikem, kdy byla platba připsána na účet příslušného soudu*“ (srov. usnesení velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 31 Cdo 3042/2018). Nastíněný výklad shledal v obdobné situaci (provedení příkazu k úhradě poslední den lhůty, připsání částky na účet soudu následující den) ústavně konformním i Ústavní soud, resp. ústavní stížnost odmítl jako zjevně neopodstatněnou. Konstatoval, že „*Stěžovatel v ústavní stížnosti opakovaně poukazoval na údajné problémy v komunikaci mezi bankami, opomíjí však argumentaci Nejvyššího správního soudu, podle něhož došlo k připsání platby na účet příjemce v souladu s § 109 odst. 1 tehdy účinného zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, tedy do konce následujícího pracovního dne po okamžiku přijetí platebního příkazu. K platbě tak došlo v řádném, zákonem předvídaném termínu. Jen a pouze pochybení stěžovatele (případně jeho právního zástupce), který poplatek nezaplatil ani při podání žaloby, ani včas po výzvě soudu, nýbrž zaslal příkaz k úhradě až poslední den soudem stanovené lhůty, bylo důvodem zastavení řízení o jeho žalobě.*“ (srov. usnesení ze dne ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1334/18). Pro úplnost a nad rozsah kasačních námitek uplatněných stěžovatelem Nejvyšší správní soud uvádí, že je obeznámen i s obsahem nálezu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2535/18, v němž Ústavní soud dospěl k závěru, že k zachování lhůty k zaplacení soudního poplatku kolkovými známkami postačí, pokud je tiskopis s nalepenými kolkovými známkami v poslední den lhůty předán k poštovní přepravě. Tyto závěry však nelze bez dalšího vztáhnout na placení poplatku bankovním převodem, při kterém nedochází k předání zásilky k poštovní přepravě. Toho si je v citovaném nálezu vědom i Ústavní soud, když výslovně uvádí, že placení převodem na účet představuje jiný právní problém (srov. bod 15.).

[10] Uvedená východiska stěžovatel v kasační stížnosti nenapadá, v souladu s dispoziční zásadou tedy není nutné se jimi dále podrobněji zabývat. Napadené usnesení považuje stěžovatel za nezákonné, neboť se domnívá, že v posuzovaném případě již začal krajský soud jednat o věci samé, neboť se stěžovatele dotázal, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání. S ohledem na § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích tak krajský soud neměl dle stěžovatele řízení o žalobě zastavit.

[11] Podle tohoto ustanovení *pro nezaplacení poplatku soud řízení nezastaví, začal-li již jednat o věci samé*. „Jednáním o věci samé“ je v tomto smyslu nutné rozumět jednání k projednání věci samé dle § 49 odst. 1 s. ř. s. a nikoliv učinění jakéhokoli procesního úkonu soudu ve vztahu k navrhovateli, jak se domnívá stěžovatel. Výklad stěžovatele by popíral smysl regulatorní funkce právní úpravy placení soudních poplatků. Pokud by soud po obdržení návrhu začal řádně činit procesní úkony směřující k rozhodnutí věci, úprava poplatkové povinnosti by byla vyprázdněna a soudní poplatek by v rozporu s účelem zákona nebylo možné před rozhodnutím ve věci od účastníka řízení vybrat. Naopak, pokud by soud hodlal zaplacení poplatku splatného s podáním návrhu po navrhovateli vyžadovat, musel by se v rozporu se zásadou efektivity do doby vyřízení poplatkové povinnosti vyvarovat jakýchkoli procesních úkonů.

[12] Podpůrně lze odkázat též na judikaturu Nejvyššího správního soudu k § 105 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, který ve vztahu k místní příslušnosti soudu stanoví, že tuto otázku lze zkoumat jen před tím, než soud **začne jednat o věci samé**. Dle Nejvyššího správního soudu se jedná o dobu předtím, než soud při ústním jednání vyzve účastníky k přednesům ve věci. Rozhoduje-li soud bez jednání, jedná se o dobu do vydání rozhodnutí ve věci samé. Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že soud již učinil procesní úkony týkající se vedení řízení či vydal rozhodnutí procesního charakteru, ani doba, která mezitím uplynula od podání žaloby (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 11. 2018, č. j. Nad 99/2018 - 75, publikováno pod č. 3821/2019 Sb. NSS).

[13] Taktéž odborná literatura se kloní k závěru, že zastavit řízení lze do doby, *„kdy soud již začal jednat o věci samé, tedy bylo zahájeno jednání nařízené k projednání věci samé ve smyslu § 115 ve spojení s § 117 o. s. ř., resp. § 49 odst. 1 a 4 s. ř. s. V řízení, v němž lze rozhodnout bez jednání, lze obdobně aplikovat normu § 10 odst. 5; řízení lze zastavit, dokud nebylo vydáno rozhodnutí o věci samé“* (srov. VEČEŘA, Jiří. Zákon o soudních poplatcích a předpisy související – komentář. Wolters Kluwer, 2015).

[14] Jelikož krajský soud o věci samé jednat nezačal a krom výzvy k zaplacení soudního poplatku stěžovatele toliko seznámil se složením senátu a vyzval jej ke sdělení, zda souhlasí s rozhodnutím věci bez jednání, ustanovení § 9 odst. 4 písm. a) zákona o soudních poplatcích nelze v dané věci použít. Uvedené ustanovení zároveň nelze s ohledem na výše uvedené vykládat pro stěžovatele příznivějším způsobem.

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Napadené usnesení tedy není nezákonné z důvodů namítaných v kasační stížnosti. Proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl podle § 110 odst. 1 s. ř. s.

[16] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Stěžovatel ve věci neměl úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti v souvislosti s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. listopadu 2019

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu